

**АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ
СТУДЕНТА
«ФЛОРА УКРАЇНИ»
спеціальності 091 Біологія**

1. **Мета:** вивчити таксономічне різноманіття; дослідити особливості поширення основних груп рослин; опрацювати оцінку антропогенної трансформації флори; розглянути напрямки охорони і збереження флори України. Курс допоможе узагальнити та поглибити теоретичні знання і закріпити практичні навички з біологічних дисциплін і є основою для вивчення інших біологічних наук; тісно пов'язана з морфологією, анатомією, генетикою, цитологією, фізіологією рослин, екологією, геоботанікою, біогеографією, еволюцією, філогенією.

2. **Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти.**

Соціально-особистісні: здатність генерувати нові ідеї (креативність), здатність до системного мислення, аналізу та синтезу; розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи біоетики).

Загально-наукові: базові знання в галузі, необхідні для освоєння загально-професійних дисциплін. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Інструментальні: дослідницькі навички; навички роботи з комп'ютером.

Загально-професійні: базові уявлення про різноманітність біологічних об'єктів, розуміння значення біорозмаїття для збереження стійкості біосфери; володіння методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, аналізу біологічних об'єктів; здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці; уявлення про сучасні досягнення в галузі ботанічних досліджень.

Спеціалізовано-професійні: здатність володіти базовими уявленнями про історію формування квітникарства і декоративного садівництва, фітодизайну; здатність характеризувати і використовувати біоморфологічні особливості декоративних рослин відкритого і закритого ґрунту при розробці проектів озеленення; здатність володіти технологіями вирощування, утримування, догляду та захисту декоративних рослин, здатність розробляти проекти з озеленення у відкритому ґрунті та у різних типах інтер'єрів; знати сучасні особливості квітникарства як виробничої галузі; знати напрямки використання декоративних рослин в шкільному озелененні.

Результати навчання: уміти описати і визначати види декоративних рослин; володіти технологіями вирощування і догляду декоративних рослин; формувати фітокомпозиції та проводити аранжування; розробляти проекти з озеленення; організовувати озеленення території та приміщення навчального закладу; застосовувати знання з квітникарства на уроках біології.

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у навчальному та професійному середовищі, мобільності і конкурентоспроможності на ринку праці.

3. **Зміст навчальної дисципліни:**

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Лекції

Тема 1. Вступ до курсу “Флора України”. Місце флористики в сучасному природознавстві. Історія флористичних досліджень. Формування рослинного покриву на території України у пліоцені і плейстоцені. Голоценова флора та її особливості Історія вивчення флори України: основні етапи, основні дослідники, відомості про публікації і гербарії.

Тема 2. Флористичне районування України. Фізико-географічне районування України. Основи геоботанічного районування. Історія флористичного районування України. Принципи і критерії флористичного районування. Основні версії флористичного районування України: минуле і сучасне.

Тема 3. Флора України та її аналіз. Систематична структура флори. Особливості географічної структури флори. Еколого-ценотична характеристика флори. Генезис флори України. Зміни рослинного покриву під впливом людини.

Тема 4. Флора Лісостепу і Поділля. Фізико-географічні особливості території Лісостепу. Історія дослідження флори Лісостепу і Поділля. Систематика, екологія, фітоценологія. Раритетні види флори Поділля.

Тема 5. Флора Криму. Фізико-географічні особливості території. Історія дослідження флори Криму. Систематика, екологія, фітоценологія. Ендемізм флори Криму. Раритетні види флори Криму.

Тема 6. Флора Правобережного і Лівобережного Степу. Фізико-географічні особливості території. Історія дослідження флори Флора Правобережного і Лівобережного Степу. Систематика, екологія, фітоценологія. Раритетні види флори Правобережного і Лівобережного Степу.

Тема 7. Флора Полісся. Фізико-географічні особливості території. Історія дослідження флори Флора Полісся. Систематика, екологія, фітоценологія. Раритетні види флори Полісся.

Тема 8. Адвентивна флора України. Поняття і термінологія. Археофіти та їх характеристика. Кенофіти та їх особливості. Інвазійні види флори України і види-трансформери. Напрямки боротьби з інвазійними видами.

Тема 9. Урбанофлора. Особливості урбоекосистеми та екотопічна характеристика. Урбанофлора України (систематичні, екологічні та фітоценотичні особливості). Урбанофлора фізико-географічних зон України.

Практичні

Тема 1. Фізико-географічне, флористичне, геоботанічне районування України.

Тема 2. Структурний аналіз флори Лісостепу.

Тема 3. Структурний аналіз флори Поділля.

Тема 4. Структурний аналіз флори Карпат.

Тема 5. Структурний аналіз флори Криму.

Тема 6. Структурний аналіз флори Лівобережного та Правобережного Степу.

Тема 7. Структурний аналіз флори Полісся.

Тема 8. Структурний аналіз адвентивної флори України.

Тема 9. Структурний аналіз урбанофлори України.

4. Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

5. Форма підсумкового контролю: залік.

6. Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Любінська Людмила Григорівна – доктор біологічних наук, доцент; Рубановська Наталія Василівна – кандидат біологічних наук.

7. Перелік основної літератури:

Базова:

1. Геоботанічне районування Української РСР. – К.: Наукова думка, 1977. – 304 с.
2. Заверуха Б. В. Флора Волино-Поділля та її генезис. К.: Наук. думка. – 1985
3. Заповідні перлини Хмельниччини / під ред.Т.Л.Андрієнко. - Хмельницький: ПАВФ "Інтрада", 2006 – 220 с.
4. Зелёная книга Украинской ССР. Редкие, исчезающие и типичные, нуждающиеся в охране растительные сообщества. – К.: Наук. думка, 1987. – 216
5. Природа Хмельницької області / За ред. К. І. Геренчука. – Львів: Вища школа, 1980. – 152 с.
6. Природа Тернопільської області / За ред. Геренчука К.І. – Львів: Вид-во ЛДУ, 1979. – 169 с.
7. Червона книга України. Рослинний світ. – К.: Укр. енциклопедія, 1996. – 603 с.
8. Чопик В.І. Рідкісні рослини України. – К.: Наук. думка, 1970.
9. Шеляг-Сосонко Ю.Р., Осычнюк В.В., Андриенко Т.А. География растительного покрова Украины. – К.: Наукова думка, 1980. – 288с.

Додаткова

1. Вальтер Г. Растительность земного шара. – М., 1969–1975.
2. Визначник рослин Українських Карпат. – К.: Наук. думка, 1977. – 433 с.
3. Визначник рослин Української РСР. - К.: Урожай, 1965. – 876 с.
4. Определитель высших растений Украины. – К.: Наук. думка, 1987. – 545 с.
5. Флора УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР, 1935-1965. – Т. 1-12.
6. Флора европейской части СССР. – Т. 1-10. – Л.: Наука, 1974-2001 (з 9 тому видання виходить під назвою «Флора Восточной Европы», С.-Пб., Наука, – 1996.